

บทบาทของประเศมหาอำนาจต่อ

ปัญหาเอกราชของนามิเบีย

มหาอำนาจตะวันตก ได้ทำให้เอกราชของนามิเบียต้องล่าช้าออกไป โดยมหาอำนาจในขณะมนตรืความมั่นคง ได้ใช้สิทธิยับยั้งมติสำคัญในการลงโทษ แอฟริกาใต้ ทั้งนี้อาจพิจารณาถึงสาเหตุของการกระทำดังกล่าวได้ ดังนี้

4.1 ผลประโยชน์ด้านแร่ยูเรเนียม

นามิเบียเป็นดินแดนที่อุดมไปด้วยแร่ยูเรเนียม ซึ่งเป็นแร่ยุทธศาสตร์ ที่สำคัญในการพัฒนาอำนาจทางนิวเคลียร์ และยังมีแร่มีค่าอื่นๆ อีก เช่น เพชร ตะกั่ว ทองแดง ดังนั้น เมื่อโลกอุตสาหกรรมได้ตระหนักถึงการหมดไปของแหล่งทรัพยากรและแรงงาน และกังวลถึงการหาแหล่งทรัพยากร ราคาถูก จำนวนมาก ก็ไม่เป็นที่น่าประหลาดใจที่นามิเบียจะถูกแสวงหา ประโยชน์จากบริษัทข้ามชาติรายใหญ่ของโลก ฉะนั้น จุดมุ่งหมายของ แอฟริกาใต้ที่ผนวกนามิเบียและเอามาเป็นอาณานิคม ก็เพื่อแสวงหาประโยชน์ จากทรัพยากรและประชาชน และขยายนโยบายการแบ่งแยก โดยใช้การเหยียดผิวในนามิเบีย นั่นเอง

กล่าวอีกนัยหนึ่ง แร่ยูเรเนียมมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ การเมือง และยุทธศาสตร์ทางทหารของแอฟริกาใต้ และต่อนโยบายเศรษฐกิจของบริษัทข้ามชาติ และรัฐบาลของตะวันตก สิ่งนี้ทำให้ทราบถึงเหตุผลที่แอฟริกาใต้มีความพยายามที่จะคงไว้ในการเป็นเจ้าของนามิเบียอย่างผิดกฎหมาย และต่อต้านความพยายามของประชาชนนามิเบียที่จะต่อสู้ให้ได้เอกราช และการกำหนดเจตจำนงของตนเอง

นามิเบียมีขีดความสามารถในการผลิตแร่ยูเรเนียมในอันดับ 4 รองจาก สหรัฐอเมริกา แคนาดา และ ออสเตรเลีย¹ แร่ยูเรเนียมในนามิเบียถูกขุด ส่ง เข้ากระบวนการ และ ขาย โดยทั้งๆ ที่เป็นการละเมิดมติสหประชาชาติ และกฎหมายเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติของนามิเบีย (Decree No. 1 for the Protection of the Natural Resources of Namibia) ซึ่งออกโดยคณะมนตรีสหประชาชาติเพื่อนามิเบีย เมื่อวันที่ 27 กันยายน ค.ศ. 1974 นอกจากนี้ ยังเป็นการละเมิดคำแนะนำของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศด้วย การปล้นชิงเอาทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของนามิเบียไปนี้ เกิดขึ้นโดยบริษัทอุตสาหกรรมระหว่างประเทศซึ่งนับเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพของโลก อีกทั้งมีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในรัฐบาลของชาติตะวันตก โดยเฉพาะรัฐสมาชิกทั้ง 5 หรือที่เรียกว่า กลุ่มติดต๋อ ซึ่งพยายามหาทางเจรจากับแอฟริกาใต้ เรื่องเอกราชของนามิเบีย

ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ เมื่ออาณัติแอฟริกาใต้ถูกถอนออกไป แอฟริกาใต้ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายใดที่จะแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ การดำเนินงานของบริษัทยูเรเนียม Rossing โดยแอฟริกาใต้ เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย นับตั้งแต่สมัชชาสหประชาชาติได้ถอนอาณัติการปกครองของแอฟริกาใต้ต่อนามิเบีย การเคลื่อนย้าย การขนส่ง การขายยูเรเนียมเป็นสิ่งผิดกฎหมายอย่างเห็นได้ชัด ภายใต้กฎหมายเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติของนามิเบียดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ เหมือง Rossing ยังมีแรงงานราคาถูก เพราะว่าเกิดจากความได้เปรียบที่มีระบอบการเหยียดผิว มี Bantustans และเขต homelands ที่จัดตั้งขึ้นโดยแอฟริกาใต้ในนามิเบีย

¹United Nations, Plunder of Namibian Uranium (New York: Department of Public Information, 1982), p.14.

กิจกรรมด้านพลังงานนิวเคลียร์ของแอฟริกาใต้ เริ่มต้นในช่วง สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยนายกรัฐมนตรีของแอฟริกาใต้ นาย Smuts ได้สั่ง ให้มีการสำรวจลึบถึงแหล่งทรัพยากรยูเรเนียม แอฟริกาใต้ได้มีสัญญาลงนาม ประกันราคากับหน่วยงานการพัฒนาของสหรัฐอเมริกา และอังกฤษ ซึ่งทั้ง 2 ประเทศ มีความต้องการยูเรเนียมเพื่อขยายโครงการอาวุธนิวเคลียร์ออกไป การผลิตแร่ยูเรเนียมของแอฟริกาใต้ได้เริ่มต้นใน ปี ค.ศ. 1952

อนึ่ง ในปี ค.ศ. 1945 สหรัฐอเมริกา และอังกฤษ ได้จัดตั้ง โครงการวิจัยร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่ด้านเหมืองแร่ และการใช้ประโยชน์ ยูเรเนียมโดยแอฟริกาใต้ ในดินแดนของแอฟริกาใต้เองและในนามิเบีย ช่วง ระหว่างปี ค.ศ. 1950 ถึง ค.ศ. 1969 การติดต่อระหว่างประเทศยุโรป ตะวันตกและแอฟริกาใต้ก็เพิ่มขึ้น ในปี ค.ศ. 1969 ข้อตกลงการขายยูเรเนียม ที่แปรรูปแล้ว ได้รับการลงนามจากฝรั่งเศส เยอรมัน สวิสเซอร์แลนด์ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ต่อมา ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1976 สมาคมของฝรั่งเศส ได้มีสัญญาการสร้างสถานีพลังนิวเคลียร์แห่งแรกของ แอฟริกาใต้ นอกจากนี้ บริษัท STEAG ของเยอรมันยังได้ขายเทคนิคให้กับ แอฟริกาใต้อีกด้วย

สำหรับพันธมิตรที่สำคัญของแอฟริกาใต้ ในด้านนิวเคลียร์ คือ สหรัฐอเมริกา โดยรัฐบาลและบริษัทของสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือต่อ อุตสาหกรรมนิวเคลียร์ของแอฟริกาใต้อย่างมาก โดยส่งออกเครื่องปฏิกรณ์วิจัย นิวเคลียร์ เครื่องมือนิวเคลียร์ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีขั้นสูง ผู้เชี่ยวชาญ ด้านนิวเคลียร์ นอกจากนี้ สหรัฐอเมริกายังได้ฝึกอบรมนักวิทยาศาสตร์ด้าน นิวเคลียร์ และเจ้าหน้าที่ทางเทคนิคของแอฟริกาใต้ รัฐบาลสหรัฐอเมริกา ยังได้ให้ความช่วยเหลือต่อแอฟริกาใต้ ในการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์ด้วย

ความสัมพันธ์ของสหรัฐอเมริกากับแอฟริกาใต้ ด้านพลังงานนิวเคลียร์ ได้ย้อนหลังไปนาน ในปี ค.ศ. 1953 สหรัฐอเมริกาเริ่มซื้อแร่ยูเรเนียมจาก

แอฟริกาใต้โดยตรง และพัฒนาเหมืองยูเรเนียมและอุตสาหกรรมทางนิวเคลียร์ และให้โอกาสแอฟริกาใต้ในการวิจัยนิวเคลียร์พื้นฐาน ในปี ค.ศ. 1957 สหรัฐอเมริกาได้ลงนามข้อตกลงความร่วมมือด้านนิวเคลียร์กับแอฟริกาใต้ ซึ่งรับรองว่า แอฟริกาใต้จะได้รับความรู้ทางเทคนิคต่างๆ จากสหรัฐอเมริกา ข้อตกลงนี้ได้ลงนามในปี ค.ศ. 1974 และจะมีผลไปจนกระทั่งปี ค.ศ. 2007 ในปี ค.ศ. 1958 สหรัฐอเมริกาและแอฟริกาใต้ได้ทดลองนิวเคลียร์ร่วมกัน และทำการตรวจละเอียดของที่ตกลงมาหลังจากระเบิดปรมาณู ²

ในช่วงที่สหรัฐอเมริกามีความคิดริเริ่มด้านปรมาณูเพื่อสันติ ในปลายทศวรรษ 1950 และต้นทศวรรษ 1960 สหรัฐอเมริกาก็ได้มีบทบาทสำคัญในการฝึกอบรมนักวิทยาศาสตร์จากแอฟริกาใต้ด้วย

ฉะนั้น นับเป็นเวลาหลายทศวรรษที่แอฟริกาใต้สามารถทำให้ตะวันตกเชื่อว่า ตนถือกุญแจสำคัญเรื่องความมั่งคั่งในแร่ธาตุของแอฟริกา ชาติตะวันตกได้พึ่งพาแอฟริกาใต้ ไม่แต่ในแร่ยุทธศาสตร์เท่านั้น แต่ยังมีเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับแร่ธาตุเหล่านี้ด้วย นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือระหว่างแอฟริกาใต้กับประเทศอื่นๆ เช่น เยอรมัน อังกฤษ แคนาดา ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา (ประเทศในกลุ่มติดต่อ) และยังมี เนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น และสวิตเซอร์แลนด์ ทั้งในส่วนของรัฐบาลและบริษัท ซึ่งมีการตรวจหาแร่ การขุดแร่ กระบวนการการขนส่ง และการขายยูเรเนียมของนามิเบียอย่างผิดกฎหมาย ผลของการค้าที่ผิดกฎหมายนี้ ได้ทำลายสิทธิทางการเมืองและเศรษฐกิจของประชาชน และคุกคามต่อสันติภาพของโลก แอฟริกาใต้ได้เสริมสร้างฐานะของตนในทวีปนี้โดยการพัฒนาความสามารถทางนิวเคลียร์ รวมทั้งความสามารถในการทำสงครามนิวเคลียร์

² Ibid., p. 17.

ด้วยเหตุที่สหรัฐอเมริกา เยอรมัน และ ฝรั่งเศส ได้ให้ความช่วยเหลือแก่อุตสาหกรรมนิวเคลียร์ของแอฟริกาใต้ ทำให้แอฟริกาใต้พัฒนาทางด้านนิวเคลียร์ถึงขอบเขตที่ว่า มีขีดความสามารถในการระเบิดนิวเคลียร์ โดยเมื่อวันที่ 22 กันยายน ค.ศ. 1979 ดาวเทียม Vela ของสหรัฐอเมริกา ตรวจพบแสงสว่างวาบขึ้นมาในแอตแลนติกใต้ นอกชายฝั่งของแอฟริกาใต้ นักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญหลายคนได้คาดว่ แอฟริกาใต้ได้ทำการระเบิดนิวเคลียร์ ในช่วงของการบริหารของประธานาธิบดีคาร์เตอร์ ได้มีหลักฐานว่า แอฟริกาใต้กำลังเตรียมการระเบิดนิวเคลียร์ในทะเลทรายคาลาฮารี แต่มีแรงกดดันจากตะวันตกบังคับให้แอฟริกาใต้หยุดการทดลอง³ เหตุการณ์เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า ช่วงหลายทศวรรษของการที่ตะวันตกให้ความช่วยเหลือ ได้ทำให้ระบอบของชนกลุ่มน้อยผิวขาวนี้ พัฒนาความสามารถด้านอาวุธนิวเคลียร์ไปไกล

อนึ่ง แอฟริกาใต้เป็นผู้ผลิตยูเรเนียมรายใหญ่ที่สุดรายหนึ่งของโลก โดยผลิตได้ประมาณ 16 % ของยูเรเนียมที่ผลิตในตลาดโลก ซึ่งหากสูญเสียการควบคุมแหล่งยูเรเนียมของนามิเบีย ก็จะทำให้ส่วนแบ่งการตลาดของแอฟริกาใต้ลดลง 33 %⁴ ฉะนั้น การที่แอฟริกาใต้ยึดครองนามิเบียอย่างผิดกฎหมาย และยังคงควบคุมแหล่งยูเรเนียมของนามิเบีย จึงส่งผลให้แอฟริกาใต้สามารถ

³United Nations, Seminar in North America on the Efforts by the International Community to ends South Africa's llegal Occupation of Namibia (New York : Department of Public Information, 1985), p. 28-29.

⁴United Nations, South Africa's Plan and Capability in the Nuclear Field (New York : United Nations Publication), 1981), p. 17.

เพิ่มส่วนแบ่งในตลาดยูเรเนียมระหว่างประเทศได้

ความสำคัญของยูเรเนียมจากนามิเบียที่มีต่อประเทศตะวันตก

ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่า นามิเบียเป็นผู้ผลิตยูเรเนียมรายใหญ่อันดับ 4 ของโลก ซึ่งเมื่อสหรัฐอเมริกาได้กลายเป็นผู้นำเข้ายูเรเนียมและแคนาดาและออสเตรเลียมีขีดจำกัดในการส่งออก นามิเบีย แอฟริกาใต้ กาบอง และไนเจอร์ จึงเป็นกลุ่มผู้ส่งออกยูเรเนียมที่สำคัญที่สุด ซึ่งประมาณกันว่า แอฟริกาใต้และนามิเบียจะเป็นผู้ส่งยูเรเนียมครึ่งหนึ่งของทั้งหมดไปยังประเทศตะวันตก

จากข้อเท็จจริงนี้ นำไปสู่ยุทธศาสตร์ของแอฟริกาใต้ที่จะทำให้ตนเองเป็นผู้จำหน่ายยูเรเนียมให้ตะวันตก โดยไม่มีรายอื่นจะมาแทนที่ได้ ความจริงที่ว่า แอฟริกาใต้เป็นผู้จำหน่ายนี้ จะช่วยเสริมสร้างฐานะทางยุทธศาสตร์ของแอฟริกาใต้ โดยที่ประเทศตะวันตกจะต้องปรับนโยบายที่จะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนนโยบายภายในและต่างประเทศของแอฟริกาใต้ อย่างไรก็ตาม เจ้าของผู้ดำเนินการ และผู้ซื้อยูเรเนียมจากทั้งอังกฤษ ฝรั่งเศส และ เยอรมันดูเหมือนจะตัดสินใจที่จะเอาประโยชน์กับสถานภาพของอาณาดินนามิเบีย และสะสมยูเรเนียมก่อนที่นามิเบียจะได้รับเอกราช

ยูเรเนียมของนามิเบีย จะมีราคาต่ำกว่าที่มาจากเหมืองในประเทศอื่นๆ เพราะค่าจ้างและอัตราภาษีต่ำ รวมทั้งปลอดจากข้อจำกัดทางสังคมการเมือง นิเวศวิทยา และกฎหมายในนามิเบีย การยึดครองนามิเบียอย่างผิดกฎหมาย จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ซื้อและผู้ขายยูเรเนียมของนามิเบีย รัฐบาลของอังกฤษ ฝรั่งเศส และ เยอรมัน อยู่ในกระบวนการของการสะสมวัตถุดิบเวเนซุเอล่า ในเยอรมันมีการรายงานว่ามี การสะสมยูเรเนียมที่แปรรูปแล้ว 2,000 เมตริกตัน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่า 2 เท่าของผลผลิตที่ได้

จากเหมือง Rossing ในปีหนึ่งๆ ส่วนแอฟริกาใต้ก็ได้รับเงินจำนวน 500 ล้านเหรียญ ใน 1 ปีจากผลผลิตของเหมือง Rossing⁵ โดยสามารถควบคุมแหล่งสำรองยูเรเนียมของโลกและการผลิตเพื่อการส่งออกได้ ซึ่งทำให้แอฟริกาใต้มีอำนาจทางการเมืองเพื่อต่อรองกับตะวันตก สร้างความอ่อนแอและการท้าทายระหว่างประเทศต่อการยึดครองนามิเบียอย่างต่อเนื่อง ทางฝ่ายสหประชาชาติจึงได้ยื่นข้อเสนอต่อประชาคมโลกว่า แอฟริกาใต้ได้สร้างภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ สมัชชาเองก็ได้ขอร้องให้ชาติต่างๆงดเว้นการให้ความร่วมมือกับแอฟริกาใต้ด้านเทคโนโลยีการผลิตอาวุธนิวเคลียร์

4.2 ผลประโยชน์ของบริษัทข้ามชาติในนามิเบีย *

ความมั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ทางแร่ธาตุ และทรัพยากรธรรมชาติของนามิเบีย ถูกแสวงหาประโยชน์โดยบริษัทข้ามชาติ รวมทั้งบริษัทธุรกิจต่างๆ โดยเฉพาะจากประเทศตะวันตก ความร่วมมือกันระหว่างผลประโยชน์เศรษฐกิจต่างชาติกับระบอบของแอฟริกาใต้ที่ยึดครองนามิเบียนั้น ไม่เพียงแต่ได้นำเอาทรัพยากรของประชาชนนามิเบียไปเท่านั้น หากแต่ยังขัดขวางการได้รับเอกราชของดินแดนแห่งนี้ด้วย

ความเกี่ยวพันของบริษัทข้ามชาติในแอฟริกาใต้ ได้ขยายมาสู่นามิเบีย โดยผ่านการที่แอฟริกาใต้จะผนวกดินแดนนี้ ทั้งๆ ที่สหประชาชาติ

⁵United Nations, Plunder of Namibian Uranium, p. 15.

* ดูรายละเอียดของบริษัทข้ามชาติที่ดำเนินการในนามิเบีย ในภาคผนวก ญ.

และศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้ประกาศว่า การยึดครองโดยแอฟริกาใต้ต่อดินแดนนี้เป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่บริษัทข้ามชาติและบริษัทของแอฟริกาใต้ยังคงแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของนามิเบีย สมัชชาและคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม ได้เรียกร้องให้บริษัทข้ามชาติยุติกิจกรรมในนามิเบีย นอกจากนี้ กฎหมายหมายเลข 1 ของคณะมนตรีสหประชาชาติเพื่อนามิเบียยังได้ประกาศให้การกระทำเช่นนั้นเป็นสิ่งผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม แอฟริกาใต้ได้ปฏิเสธความคิดเห็นของโลก และให้ความสะดวกต่อการแสวงหาประโยชน์จากความอุดมสมบูรณ์ในทรัพยากรธรรมชาติของนามิเบีย

การยึดครองของแอฟริกาใต้เกือบ 1 ทศวรรษ ส่งผลให้เศรษฐกิจของนามิเบียผูกติดอย่างใกล้ชิดกับของแอฟริกาใต้ ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจก็ไปในทำนองเดียวกับแอฟริกาใต้ คือ ประกอบด้วยภาคเศรษฐกิจสมัยใหม่ซึ่งควบคุมโดยคนผิวขาวและบริษัทต่างชาติ ส่วนคนผิวดำจะได้พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ในแถบชนบท โดย 2 ใน 3 ของประชากรประมาณ 1.5 ล้านคน อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท ซึ่งเป็นเศรษฐกิจแบบทำการเกษตรเพื่อยังชีพ นอกจากนี้ก็มีการทำเหมืองแร่และการประมง เศรษฐกิจของนามิเบียจะเป็นการส่งออก โดยผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการในเศรษฐกิจของแอฟริกาใต้และประเทศอุตสาหกรรม และทั้งๆ ที่มีการจัดตั้งการปกครองกึ่งอิสระ (quasi-autonomous bureaucracy) ใน Windhoek (เมืองหลวงของนามิเบีย) แต่การตัดสินใจสำคัญๆ ด้านเศรษฐกิจของนามิเบีย ก็ทำโดยแอฟริกาใต้ โดยคำนึงถึงเศรษฐกิจของแอฟริกาใต้ว่ามาก่อนสิ่งอื่นใด

⁶United Nations, International Focus on Transnational Corporations in South Africa and Namibia (New York : United Nations Publication, 1985), p. 17.

บริษัทข้ามชาติในภาคเศรษฐกิจของนามิเบีย

การทำเหมืองแร่ นั้น เป็นภาคเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของนามิเบีย โดยประมาณได้ 85 % ของการส่งออกของประเทศ แต่การทำเหมืองแร่ได้ถูกรอบงำโดยบริษัทข้ามชาติ 3 แห่ง ดังนี้ ⁷

1. กลุ่ม Consolidated Gold Fields (CGF) ของอังกฤษ ซึ่งเป็นเจ้าของ Tsumeb Corporation Ltd. ในนามิเบีย โดยมีสาขาย่อยของตนในแอฟริกาใต้คือ Gold Fields South Africa Ltd. (GFSA)

2. Rio Tinto Zinc Corporation (RTZ) เป็นของอังกฤษ ซึ่งมีผลประโยชน์ใน Rossing Uranium Ltd. ในนามิเบีย

3. De Beers Consolidated Mines (แอฟริกาใต้) ประกอบกิจการร่วมกับ Anglo American Corporation of South Africa นั้น เป็นเจ้าของแต่ผู้เดียวใน Consolidated Diamond Mines (CDM) ในนามิเบีย

ทั้ง 3 บริษัทนี้ คือ Tsumeb Corporation Ltd., RTZ และ CDM ถือหุ้นประมาณ 90 % ของสินทรัพย์เหมืองแร่ทั้งหมดในนามิเบีย ผลประโยชน์จะถูกส่งกลับบริษัทแม่และผู้ถือหุ้นในบริษัท ในปี ค.ศ. 1978 บริษัททั้ง 3 ได้รับจากการขายแร่ธาตุจากนามิเบีย 93 % (697 ล้านแรนด์)^a ซึ่งเกือบจะไม่มีกำไรจากการดำเนินการตลอดหลายปี มาลงทุนใหม่ในเหมืองแร่หรือภาคเศรษฐกิจอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือด้านการพัฒนาของนามิเบีย

⁷ Ibid., p. 18.

^a Ibid.

สำหรับ Tsumeb Corporation Ltd. นี้ได้ขุดแร่ทองแดง ตะกั่ว เงิน แคดเมียม และสังกะสี จากนามิเบีย และยังได้รับผลพลอยได้จากการผลิต คือ กรดสารหนู ซึ่งแยกออกมาจากการถลุงแร่ทองแดง และตะกั่ว Tsumeb Corporation Ltd. ได้แสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านี้ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1948 โดยลูกค้ารายหลักๆ ของ Tsumeb Corporation Ltd. ด้านทองแดง ได้แก่ เยอรมัน สหรัฐอเมริกา (ประเทศในกลุ่มติดต่อ) เบลเยียม และ ญี่ปุ่น

ส่วน Rossing Uranium Ltd. เป็นบริษัทที่ดำเนินการด้านเหมืองแร่เป็นหลักอยู่ในนามิเบีย โดยมีบริษัท Rio Tinto Zinc ถือหุ้นของเหมือง Rossing 46.5 % และ Industrial Development Corporation (IDC) ถือหุ้น 13.2 % ส่วนผู้ถือหุ้นในการดำเนินงานของเหมือง Rossing รายอื่นก็มี Rio Algom ของแคนาดา ถือหุ้นอยู่ 10 % Compagnie Francaise des Petroles (CFP) ของฝรั่งเศส ถือหุ้นอยู่ 10 % และ General Mining and Finance Corporation (GMFC) ของแอฟริกาใต้ ถือหุ้นอยู่ 6.8 %

RTZ เป็นหนึ่งในบรรดาบริษัทที่ผลิตยูเรเนียมรายใหญ่ที่สุดของโลก ซึ่งยังได้มีผลประโยชน์ในเพชรของนามิเบีย โดยผ่านการควบคุมของ Skeleton Coast Diamond Ltd. CFP จะเกี่ยวข้องในหลายๆ ด้านของอุตสาหกรรมน้ำมัน และยูเรเนียม GMFC เกี่ยวข้องด้านการเงินของเหมืองแร่กับทองคำ และผลประโยชน์ในเหมืองแร่ยูเรเนียม แต่ละบริษัทนี้มีความสำคัญเกี่ยวพันถึงระดับรัฐบาล โดยนับแต่การเลือกตั้งของรัฐบาลอนุรักษ์

^oUnited Nations, Plunder of Namibian Uranium,

นิยมในอังกฤษ ปี ค.ศ. 1979 RTZ มีผู้อำนวยกา คือ Lord Carrington ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นรัฐมนตรีต่างประเทศของอังกฤษ รวมทั้งเป็นสมาชิกของพรรคแรงงานและขบวนการสหภาพการค้าด้วย ส่วน IDC ก็เป็นของแอฟริกาใต้ ขณะที่ GMFC ถูกควบคุมโดยชาวแอฟริกันซึ่งมีกลุ่มคนที่อยู่ในบริษัทและหน่วยงานของแอฟริกาใต้ CFP ก็เป็นของรัฐบาลฝรั่งเศสเอง RTZ ซึ่งมีหุ้นอยู่ทั้งในแอฟริกาใต้ นามิเบีย แคนาดา และออสเตรเลีย ได้ดำเนินการผลิตยูเรเนียมประมาณ 25 % ของโลกต่อปีหนึ่งๆ อีกทั้งควบคุมแหล่งสำรองยูเรเนียมของโลกอยู่ 24 % ขณะเดียวกัน Rio Tinto Zinc และบริษัทสาขาย่อย Rio Algom เป็นผู้ถือหุ้นเหมือง Rossing อยู่ 56.9 % การควบคุมด้านสิทธิการลงคะแนนเสียงของบริษัทอยู่ในมือของบริษัทของแอฟริกาใต้ 2 แห่ง คือ IDC และ GMFC อันมีลักษณะความเป็นเจ้าของอยู่ 2 ประเภทในเหมือง Rossing คือ หุ้นส่วน A และหุ้นส่วน B โดย IDC และ GMFC เป็นหุ้นส่วน A ซึ่งผู้ถือหุ้นจะสามารถลงคะแนนเสียงในนโยบายทุกอย่างของบริษัทได้¹⁰

อย่างไรก็ตาม ไม่เพียงแต่จะมีบริษัทข้ามชาติที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการขายยูเรเนียมของนามิเบียมาใช้เท่านั้นหากยังมีบริษัท Urangesellschaft ของเยอรมันด้วย ที่คาดหวังจะได้รับประโยชน์ในยูเรเนียมของนามิเบีย และยังช่วยพัฒนาเหมือง Rossing อีกด้วย ส่วนบริษัท Western Knapp Engineering Division ก็มีสัญญาการจัดการด้านการออกแบบ วิศวกร ฝ่ายจัดหา และการสร้างของเหมืองแห่งนี้

สำหรับบริษัทอื่นๆ ที่คาดหวังจะได้รับประโยชน์จากการตรวจหาแร่ยูเรเนียมในนามิเบีย ยังรวมไปถึง Union Carbide ของสหรัฐอเมริกา

¹⁰ Ibid., p. 10.

Anglo American Corporation ของแอฟริกาใต้ Societe Nationale Elf Aquitaine (SNEA) และ Pechiney-Ugine Kuhlmann ของฝรั่งเศส และ Falconbridge Nickel Mines ของแคนาดา

เหมือง Rossing มีสัญญาการส่งออกยูเรเนียมออกไซด์ให้กับบริษัท นิวเคลียร์และการสาธารณสุขในประเทศอุตสาหกรรม รวมถึงบริษัทที่รัฐเป็นเจ้าของ คือ British Nuclear Fuels (BNF) ของอังกฤษ COMURHEX ของฝรั่งเศส Urangesellschaft , Veba AG และ URANIT ของเยอรมัน และ Eldorado Nuclear Corporation ของแคนาดา (ซึ่งรัฐเป็นเจ้าของ) อย่างไรก็ดี ในแถลงการณ์ของรัฐมนตรีต่างประเทศของแคนาดา เรื่องกิจการระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม ค.ศ. 1985 ได้ประกาศว่า แคนาดาได้ตัดสินใจยุติกระบวนการทั้งหมดด้านการนำเข้ายูเรเนียมของนามิเบียจากแอฟริกาใต้¹¹

Consolidated Diamond Mines หรือ CDM ได้ดำเนินการด้านเหมืองแร่ โดยได้รับผลกำไรมหาศาลจากนามิเบีย ตั้งแต่ทศวรรษ 1920 ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา CDM มีเอกสิทธิ์ในการส่งออกเพชรประมาณ 65 % ของการส่งออกของนามิเบีย

บริษัทข้ามชาติและการแสวงหาประโยชน์จากรัพยากรของนามิเบีย

กำไรทั้งหมดที่มาจากแสวงหาประโยชน์ในแร่ธาตุ และทรัพยากรอื่นๆ ของนามิเบีย ได้ถูกส่งกลับไปยังบริษัทแม่และผู้ถือหุ้นของบริษัท ซึ่งแสวง

¹¹United Nations, International Focus on Trans-national Corporations in South Africa and Namibia, p. 19.

หาประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านี้ นอกจากนี้ ยังแทบจะไม่มี ความสนใจใน การพัฒนาต่อสวัสดิการของลูกจ้างในนามิเบีย อีกทั้งละเลยการฝึกอบรม หรือ การยกระดับทักษะของพวกเขา การดำเนินงานของบรรษัทข้ามชาติในนามิเบีย ยังเป็นกิจกรรม ซึ่งทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ของ ประเทศต้องหมดไป

อนึ่ง ไม่เพียงแต่ประชาชนนามิเบียจะถูกกีดกันจากผลกำไรในการ ดำเนินงานของบรรษัทข้ามชาติในประเทศของพวกเขา แต่บรรษัทข้ามชาติยัง ค้ำจุนให้แอฟริกาใต้ยึดครองนามิเบียอย่างผิดกฎหมายต่อไป แอฟริกาใต้ได้รับ กำไรจากรายได้ และการแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ซึ่งเพิ่มพูนมาจากกำไรและ การส่งออกของบรรษัทที่แสวงประโยชน์จากทรัพยากรของนามิเบีย ตลอดระยะ เวลาที่ผ่านมา นามิเบียตอบสนองความต้องการของแอฟริกาใต้ ด้านตะกั่ว ดีบุก และ สังกะสี และ ความสำคัญทางด้านยุทธศาสตร์ ยูเรเนียมของ นามิเบียก็ เป็นสิ่งสำคัญต่อโครงการพลังงานนิวเคลียร์ของแอฟริกาใต้ด้วย

บรรษัทข้ามชาติได้ช่วยเหลือการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของ แอฟริกาใต้ อีกทั้งยังช่วยเหลือในการจัดสร้างความสามารถด้านการทหาร ของแอฟริกาใต้ ซึ่งแอฟริกาใต้ได้ใช้ความแข็งแกร่งทางทหารของตนบังคับ ประเทศเพื่อนบ้านให้กระทำตามความปรารถนาของตน

ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา สหประชาชาติได้เรียกร้องให้รัฐ สมาชิก โดยเฉพาะประเทศแม่ของบรรษัทข้ามชาติ ให้มีมาตรการจำกัด กิจกรรมของบรรษัทข้ามชาติในแอฟริกาใต้และนามิเบีย จำกัดการขายน้ำมัน และอาวุธให้แก่แอฟริกาใต้ และระงับการให้ความร่วมมือกับแอฟริกาใต้ในด้าน นิวเคลียร์ บรรษัทข้ามชาติยังได้รับการกระตุ้นให้ยุติการลงทุนในแอฟริกาใต้และ นามิเบียต่อไป ประเทศแม่ของบรรษัทข้ามชาติที่ได้มีมาตรการทางเศรษฐกิจ ออกมา ก็คือ แคนาดา เยอรมัน สหรัฐอเมริกา (ประเทศในกลุ่มติดต่อ) เดนมาร์ก ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวิสเซอร์แลนด์ และ สวีเดน

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1985 รัฐบาลแคนาดาได้ประกาศมาตรการเพิ่มเติมเพื่อห้ามปรามการค้าและการลงทุนในแอฟริกาใต้ รวมทั้งเพิกถอนข้อตกลงเรื่องภาษีระหว่างแคนาดาและแอฟริกาใต้

ในเวลาเดียวกันนี้เองที่รัฐบาลของฝรั่งเศส ประกาศหยุดการลงทุนในแอฟริกาใต้ไว้ก่อน ฝรั่งเศสยังได้กล่าวถึงร่างมติในคณะมนตรีความมั่นคงที่เรียกร้องให้ประเทศต่างๆ หยุดการลงทุนใหม่ๆ ทั้งหมดในแอฟริกาใต้ ห้ามการทำสัญญาใหม่ทั้งหมดในด้านนิวเคลียร์ และห้ามการขายเครื่องมือคอมพิวเตอร์ที่จะนำไปใช้ในกิจการของกองทัพและตำรวจแอฟริกาใต้ คณะมนตรีความมั่นคงได้อนุมัติมตินี้ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม ค.ศ. 1985

ในขณะเดียวกันนั้น นานาประเทศได้มีความเห็น เป็นเอกฉันท์ว่าด้วยความจำเป็นในการกำจัดระบอบเหยียดผิวในแอฟริกาใต้ รวมทั้งการยุติการยึดครองของแอฟริกาใต้ต่อนามิเบีย เพื่อที่จะส่งผลให้มีการกำหนดเจตจำนงของตนเองโดยประชาชนของนามิเบีย แต่ดูเหมือนจะไม่มีความเห็นเป็นเอกฉันท์ในเรื่องมาตรการเฉพาะที่จะนำไปสู่เป้าหมายปลายทางเหล่านี้

กล่าวโดยสรุปแล้ว แนวความคิดที่สำคัญเรื่องบริษัทข้ามชาติต่อกรณีปัญหานามิเบีย คือ บริษัทข้ามชาติมีความเกี่ยวข้องกับการเหยียดผิว โดยธุรกิจของต่างชาติเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งที่ปรากฏอยู่ในระบบ และจะไม่สามารถมีผลกระทบใดๆ ที่สำคัญต่อระบบได้ตราบที่ยังมีบริษัทข้ามชาติเข้าไปตั้งดวงผลประโยชน์ในนามิเบีย โดยมีได้คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อเอกราชของนามิเบียยิ่งไปกว่านั้น ยังไม่สามารถกำจัดการเหยียดผิวและการปฏิเสธสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานให้หมดสิ้นไปได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากบริษัทข้ามชาติสหประชาชาติ จึงเรียกร้องให้บริษัทข้ามชาติยุติกิจกรรมของตนในแอฟริกาใต้หรืออย่างน้อยที่สุดก็ให้หยุดการลงทุนใหม่ๆ ในประเทศแอฟริกาใต้ และนามิเบีย เพื่อเป็นรูปแบบหนึ่งในการกดดันให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

นโยบายต่างประเทศของมหาอำนาจต่อนามิเบีย

ภูมิภาคแอฟริกาใต้มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ด้านการเมือง และเศรษฐกิจต่อประเทศมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต ซึ่งมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาเอกราชของนามิเบีย นโยบายต่างประเทศของมหาอำนาจทั้ง 2 ที่มีต่อนามิเบีย มีดังต่อไปนี้

ก. นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกา เป็นมหาอำนาจที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อสหประชาชาติ อีกทั้งยังเป็นประเทศผู้นำที่สำคัญในกลุ่มติดต่อ ตลอดจนในช่วงระยะหลัง สหรัฐอเมริกาได้เกี่ยวข้องกับปัญหานามิเบีย โดยเชื่อมโยงปัญหาเอกราชของนามิเบีย เข้ากับการถอนทหารคิวบาออกจากอังกโกลา ฉะนั้น นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาต่อภูมิภาคนี้ จึงมีความเกี่ยวพันโดยตรงในการพิจารณาปัญหาเอกราชของนามิเบีย

เศรษฐกิจและการเมืองของสหรัฐอเมริกาต่อนามิเบีย เริ่มขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 โดยมีการค้ากับประชาชนนามิเบีย การหลั่งไหลของหมอสอนศาสนา และคนชุดแร่ ทำให้สหรัฐอเมริกาเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยในช่วงทศวรรษ 1840 ถึง 1880 ผลประโยชน์ทางพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกาในนามิเบียดำเนินการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้หลังจากการปกครองรูปแบบอาณานิคมของเฮอรัมตันต่อดินแดนใกล้เคียงยุติลงในศตวรรษที่ 19 เมื่อแอฟริกาใต้ได้เข้ามาแทนการปกครองอาณานิคมของเฮอรัมตัน เมื่อปลายสงครามโลกครั้งที่ 1 การลงทุนของสหรัฐอเมริกาในนามิเบียก็ขยายตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของประธานาธิบดีวูดโร วิลสัน ได้ปกป้องมิให้แอฟริกาใต้ผนวกนามิเบีย ซึ่งแอฟริกาใต้ก็ได้รับอำนาจอธิปไตยบริหารดินแดนแทน การลงทุนของเอกชนของสหรัฐอเมริกาได้ดำเนินการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในเวลานั้น ผู้ลงทุนของสหรัฐอเมริกาได้มุ่งไปที่ภาคการ

ขนส่ง และการค้าขนสัตว์ของนามิเบีย หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การลงทุนใหม่ๆ ของสหรัฐอเมริกา ได้มีในภาคเหมืองแร่ ซึ่งสร้างผลกำไร เพราะทรัพยากรที่มีมากมายและแรงงานราคาถูกของนามิเบีย ในช่วงทศวรรษ 1950-1970 การลงทุนของสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น และขยายไปสู่ภาคเศรษฐกิจใหม่ๆ เช่น อุตสาหกรรมการประมงและการทำเหมืองเกลือชายฝั่ง มีบริษัทข้ามชาติของสหรัฐอเมริกาประมาณ 130 แห่ง ทำการค้ากับนามิเบีย โดย 35 แห่งดำเนินอยู่โดยตรงในดินแดน ซึ่งประมาณ 70 % ของบริษัทข้ามชาติทั้งหมดนี้ ได้เข้ามาในนามิเบียผ่านการทำสัญญากับแอฟริกาใต้¹²

ดังที่ได้ทราบกันว่า ภาคเศรษฐกิจหลักของนามิเบีย คือ เหมืองแร่ และการประมง ถูกควบคุมโดยบริษัทข้ามชาติ ซึ่งประมาณ 90 % ของการผลิตในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ถูกควบคุมโดย Consolidated Diamond Mines และ Tsumeb Corporation Ltd. อนึ่ง Tsumeb Corporation Ltd. ถูกควบคุมโดย 2 บริษัทของสหรัฐอเมริกา คือ American Metal Climax (AMEX) และ Newmont Mining Corporation เหมือง Rossing นับเป็นเหมืองยูเรเนียมเปิดแห่งใหญ่ที่สุดในโลก

ในกรณีของแอฟริกาใต้และนามิเบีย แม้ว่าสหรัฐอเมริกาได้กล่าวถึง การสนับสนุนเสรีภาพทางการเมือง และเสรีภาพด้านอื่นๆ สำหรับประชาชนทุกคนของประเทศเหล่านั้น และยุติการที่แอฟริกาใต้ยึดครองนามิเบียอย่างผิดกฎหมาย การปฏิเสธการปกครองโดยเสียงส่วนใหญ่แบบประชาธิปไตยในแอฟริกาใต้และนามิเบียจะเป็นอันตรายและเพิ่มความรุนแรงในภูมิภาค โดย

¹²Namibia : The Crisis in United States Policy Toward Southern Africa (Washington : TransAfrica, 1983), p. 3.

อาจทำลายโอกาสสำหรับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งได้กล่าวถึงการปกป้องผลประโยชน์ทางการเมืองและยุทธศาสตร์ในภูมิภาค และการลดอิทธิพลของสหภาพโซเวียตในแอฟริกาตอนใต้ ซึ่งเส้นทางทะเลแคปเป็นเส้นทางที่สำคัญทางยุทธศาสตร์ต่อสหรัฐอเมริกา เพราะว่ามีน้ำมันของตะวันตกจะถูกส่งมาตามเส้นทางนี้ แร่ธาตุหลายอย่างจากรัฐต่างๆ ในภูมิภาคนี้ก็ถูกพิจารณาว่าเป็นแร่ยุทธศาสตร์ในการผลิตอาวุธทางทหารของสหรัฐอเมริกา แต่ในขณะเดียวกัน สหรัฐอเมริกาก็เชื่อว่า แนวทางการบริหารที่ดีที่สุดในการปกป้องผลประโยชน์เหล่านี้ก็คือ การรักษาไว้ซึ่งพันธมิตรอย่างไม่มีเป็นทางการกับระบอบเหยียดผิวของแอฟริกาใต้

แอฟริกาใต้มีความสำคัญต่อรัฐตะวันตกในด้านความมั่นคง และบรรยากาศทางเศรษฐกิจที่นำมาซึ่งกำไรมหาศาล แอฟริกาใต้มีบทบาทสำคัญต่อยุทธศาสตร์การทหารระดับโลกของสหรัฐอเมริกา และต่อการป้องกันเส้นทางขนส่งน้ำมันระหว่างทวีปอินเดียและทวีปแอฟแลนติคใต้ จากการคำนวณของสถาบันยุทธศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาพบว่า 60 % ของการนำเข้าน้ำมันของสหรัฐอเมริกา จะถูกส่งมายังเส้นทางนี้¹³

ส่วนทางด้านแอฟริกาใต้ แม้ว่าจะมีอุตสาหกรรมด้านอาวุธและผลิตออกมามากมาย แต่ก็ไม่มีความสามารถในการผลิตอาวุธหลากหลายที่ใช้แทนกันได้สมัย อย่างไรก็ตาม สหรัฐอเมริกาและชาติตะวันตกอื่นๆ ก็ให้ความช่วยเหลือด้านการทหารแก่แอฟริกาใต้ อีกทั้งยังให้ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมนิวเคลียร์ด้วย ซึ่งความร่วมมือนี้ได้ดำเนินไปโดยรัฐบาลและบริษัทของ

¹³United Nations, Seminar in North America on the Efforts by the International Community to end South Africa's Illegal Occupation of Namibia, p. 24.

สหรัฐอเมริกา ซึ่งเพิกเฉยข้อห้ามส่งอาวุธของสหประชาชาติ แอฟริกาใต้ได้ดำเนินการก้าวร้าวรุกรานต่อประเทศเพื่อนบ้านของตน โดยอาศัยอาวุธเหล่านี้

ในช่วงการบริหารของประธานาธิบดีเรแกน แห่งสหรัฐอเมริกา ได้ประกาศถึงจุดยืนในเรื่องนามิเบียและแอฟริกาใต้ วัตถุประสงค์หลัก คือ การกำจัดการขยายตัวของสหภาพโซเวียต อิทธิพลและการควบคุมด้านทรัพยากรในภูมิภาค ซึ่งมีความสำคัญต่อสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ ในการให้สัมภาษณ์ในปี ค.ศ. 1981 ประธานาธิบดีเรแกนได้กล่าวถึงแอฟริกาใต้ว่าเป็น "มิตรประเทศ"

เมื่อวันที่ 30 เมษายน ค.ศ. 1981 สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส อังกฤษ ได้ใช้สิทธิยับยั้งในคณะมนตรีความมั่นคง เพื่อลบล้างมติการลงโทษแอฟริกาใต้ มตินี้ได้มีขึ้นเพื่อตอบโต้ความต้องการของระบอบนามิเบีย

ต่อมา ในปลายเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1981 สมาชิกกลุ่มติดต่อดังกล่าวได้พบปะกันที่กรุงโรม และเห็นพ้องต้องกันว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ใหม่ๆ ในหลายเรื่อง เพื่อให้กระบวนการของการตกลงดับหน้าไปได้ ซึ่งทางกลุ่มติดต่อดังกล่าวยืนยันอีกว่า ใหมติ 435 เป็นมติพื้นฐานสำหรับการยุติปัญหา สิ่งนี้แสดงถึงการประนีประนอมกันภายในกลุ่มติดต่อ

ในกลางเดือนพฤษภาคม ปีเดียวกันนั้นเอง รัฐมนตรีต่างประเทศของแอฟริกาใต้ นาย Roelf F. Botha ได้นำผู้แทนไปยังกรุงวอชิงตัน เพื่อเจรจากับรัฐมนตรีต่างประเทศ นาย Alexander Haig และประธานาธิบดีเรแกน ในการเจรจานี้ ทางฝ่ายสหรัฐอเมริกาได้กล่าวต่อแอฟริกาใต้ว่า ความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างสหรัฐอเมริกาและแอฟริกาใต้ได้มาถึงช่วงสำคัญทางประวัติศาสตร์ การแลกเปลี่ยนประโยชน์กันระหว่างประเทศทั้งสอง ขึ้นอยู่กับเรื่องยุทธศาสตร์ในแอฟริกาตอนใต้ อย่างไรก็ตาม สหรัฐอเมริกาก็ระมัดระวังในปัญหานามิเบีย ซึ่งมีความสลับซับซ้อนต่อความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับยุโรปและแอฟริกาใต้ อันเป็นอุปสรรคต่อการ

พัฒนาความสัมพันธ์ใหม่ๆ กับแอฟริกาใต้ สหรัฐอเมริกา ได้ระบุว่า สหรัฐอเมริกามีความเต็มใจที่จะทำงานร่วมกับแอฟริกาใต้ โดยจะเป็นข้อตกลงใจที่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ซึ่งจะไม่เป็นการทำลายผลประโยชน์ของแอฟริกาใต้ นโยบายที่เฝ้าอันวยต่อกันนี้ รู้จักกันต่อมาว่า "Constructive Engagement" หรือ "การผูกพันอย่างก่อประโยชน์"

นโยบายการผูกพันอย่างก่อประโยชน์ ภายใต้การบริหารของ ประธานาธิบดี เรแกน จะคงไว้ว่า การที่จะให้แอฟริกาใต้ตกลงในปัญหานามิเบีย และเริ่มกระบวนการเปลี่ยนแปลงภายใน โดยสหรัฐอเมริกาจะได้สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับระบอบชนส่วนน้อยผิวขาว ซึ่งจะง่ายกว่าที่สหรัฐอเมริกาคงจะยอมใช้แนวทางการเผชิญหน้า¹⁴

นักวิจารณ์ทั้งในแอฟริกาใต้และจากแหล่งอื่นๆ ได้โต้ว่า นโยบายใหม่ ของสหรัฐอเมริกานี้แสดงแน่ชัดว่า เป็นการกระตุนการแบ่งแยกผิว และเรื่อง เศรษฐกิจ และกล่าวว่า เป็นการชี้ให้เห็นถึงผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา ที่มีกับคนขาวในแอฟริกาใต้ มีมากกว่าความถูกต้องชอบธรรมของประชาชน นามิเบีย 1.5 ล้านคนที่แผ่นดินของตนถูกแอฟริกาใต้ยึดครองอย่างผิดกฎหมาย ทางด้านแคนาดาและสมาชิกชาติยุโรปของกลุ่มติดต่อ ได้เกิดความไม่พอใจมากยิ่งขึ้นต่อความพยายามของสหรัฐอเมริกาคงจะทำลายมติ 435 โดยการเสนอการจัดเตรียมรายละเอียดรัฐธรรมนูญ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการเจรจาที่จะมาถึง ซึ่งการจัดเตรียมนี้ ในความเป็นจริง เป็นความรับผิดชอบของสภา ร่างรัฐธรรมนูญ ภายใต้ข้อกำหนดของมติ 435

¹⁴Namibia : The Crisis in United States Policy Toward Southern Africa, p. 21.

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1981 แอฟริกาใต้ได้บุกกรุกอังกฤษทางอากาศและการโจมตีภาคพื้นดิน ประชาคมระหว่างประเทศประณามการบุกกรุกนี้ และเรียกร้องให้แอฟริกาใต้ถอนออกไป ขณะเดียวกัน สหรัฐอเมริกา ก็ได้ใช้สิทธิยับยั้งต่อคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติ ที่จะประณามการบุกกรุก นี่เป็นสิ่งแสดงถึงการเป็นพันธมิตรโดยพฤตินัยระหว่างสหรัฐอเมริกาและแอฟริกาใต้ได้ชัดเจนมากขึ้น เป็นพันธมิตรซึ่งได้รับการพรรณนาอย่างสละสลวยว่าเป็น "การผูกพันอย่างก่อประโยชน์" หลักฐานอีกประการหนึ่งคือ การขยายผู้ช่วยทูตทางทหารของสหรัฐอเมริกาในแอฟริกาใต้ และผู้ช่วยทูตทางทหารของแอฟริกาใต้ในสหรัฐอเมริกา การอนุญาตให้แอฟริกาใต้จัดตั้งสถานกงสุลเพิ่มในสหรัฐอเมริกา การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจฝั่งทะเลของแอฟริกาใต้ และการฝึกอบรมช่างเทคนิคนิวเคลียร์ของแอฟริกาใต้ โดยการอำนวยความสะดวกของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา

ฉะนั้น นโยบายการผูกพันอย่างก่อประโยชน์ ก็คือว่า สำหรับสหรัฐอเมริกา ประเด็นนั้นมิใช่อยู่ที่เรื่องเอกราชของนามิเบีย แต่เป็นเรื่องของความเป็นปรปักษ์กันของตะวันออก-ตะวันตกมากกว่า และการคงเสถียรภาพของแอฟริกาใต้ และความเหินห่างของแอฟริกาใต้ในภูมิภาคนี้ การผูกพันอย่างก่อประโยชน์ จึงเป็นเหมือนลักษณะทางการทูตที่ทำให้สหรัฐอเมริกาสามารถช่วยแอฟริกาใต้ต้านความมั่นคงปลอดภัยระยะยาว และการคงไว้ซึ่งสถานภาพเดิม

กล่าวโดยสรุป แนวคิดของการบริหารสมัยประธานาธิบดี เรแกนต่อเรื่องแอฟริกาใต้ ก็คือ เป็นเครื่องป้องกันลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นผู้ผลิตที่ไว้วางใจได้ของสหรัฐอเมริกา เป็นผู้ปกป้องเส้นทางทะเลแคป และเป็นศูนย์กลางของระบบการค้าเสรี อาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า แอฟริกาใต้ด้วยการช่วยเหลือของการบริหารสมัยประธานาธิบดี เรแกน ได้พยายามชักจูงให้ประเทศตะวันตกเชื่อในความสำคัญของยุทธศาสตร์ของตน ในการป้องกันแอฟริกาตอนใต้จากการรุกรานของคอมมิวนิสต์

ข. นโยบายต่างประเทศของสหภาพโซเวียต

สหภาพโซเวียตได้ให้การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือแก่องค์การประชาชนแอฟริกาตะวันออกเฉียงใต้ โดยหวังจะให้องค์การดังกล่าว ภายใต้การนำของนาย Sam Nujoma ยึดอำนาจในนามิเบียให้ได้ ทั้งนี้โดยสหภาพที่อำนาจประโยชน์ คือ ระบอบเหยียดผิวในแอฟริกาใต้ที่กดขี่ ซึ่งไม่ยอมรับฟังมติมหาชนโลก อีกทั้งยังทำการปราบปรามประชาชนนามิเบียอย่างหนัก ประการสำคัญคือ สหภาพโซเวียตได้พยายามให้ความช่วยเหลือนี้ปีบังคับมิให้องค์การประชาชนแอฟริกาตะวันออกเฉียงใต้มีแนวโน้ม เอียงมานิยมจีนด้วย

สหภาพโซเวียต พยายามแนะนำไม่ให้องค์การประชาชนแอฟริกาตะวันออกเฉียงใต้ยอมรับข้อเสนอกำหนดตั้งของฝ่ายตะวันตก อันจะเป็นการเลือกตั้ง โดยการดูแลของสหประชาชาติ ซึ่งกล่าวสำหรับนโยบายนี้ สหภาพโซเวียตได้ยึดถือมาตั้งแต่ครั้งที่กลุ่มติดต่อเสนอเมื่อ ปี ค.ศ. 1976

สหภาพโซเวียตพยายามยืนยันกรานว่า วิธีที่ดีที่สุดที่จะให้นามิเบียได้มาซึ่งเอกราชก็คือ การต่อสู้ด้วยอาวุธ โดยจะไม่ยอมรับการประนีประนอมใดๆ ทางด้านกองกำลังอาวูชนัน กองทหารขององค์การประชาชนแอฟริกาตะวันออกเฉียงใต้ ได้รับอาวุธประเภทปืนครก เครื่องยิงจรวด และ ปืนอัตโนมัตินิประเภทต่างๆ จำนวนมากจากสหภาพโซเวียต

อนึ่ง สหภาพโซเวียตได้คาดหมายไว้ว่า หากสงครามยืดเยื้อไปนานเท่าใด รัฐบาลแอฟริกาใต้ก็จะยิ่งถูกประณามมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น ในช่วงเวลาที่สงครามยืดเยื้อออกไป ตามความปรารถนาของสหภาพโซเวียตแล้วนั้น ทางฝ่ายสหภาพโซเวียตก็เร่งดำเนินการสร้างแนวคิดของตนให้มีอำนาจในองค์การประชาชนแอฟริกาตะวันออกเฉียงใต้

ในช่วงของประธานาธิบดีกอร์บาชอฟ แห่งสหภาพโซเวียตนั้น นับเป็นช่วงเวลาที่ความตึงเครียดทางการเมืองระหว่างตะวันตกกับตะวันออกได้รับการผ่อนคลายลง โดยนายกอร์บาชอฟยอมรับว่า สหภาพโซเวียตจะพยายามมี

บทบาทมากขึ้นในการช่วยแก้ไขความขัดแย้งในทวีปแอฟริกาตอนล่าง

ด้วยสภาวะทางการเมืองระหว่างประเทศที่เอื้ออำนวยเช่นนี้ ส่งผลให้ประธานาธิบดีเรแกน แห่งสหรัฐอเมริกา ได้มีบทบาทอย่างมากร่วมกับสหภาพโซเวียต ในการผลักดันให้การเจรจาเพื่อเอกราชของนามิเบียบรรลุผลสำเร็จ

ในปี ค.ศ. 1988 สหรัฐอเมริกาได้เสนอตัวเข้าเป็นตัวกลางเจรจาไกล่เกลี่ยให้ประเทศอังกฤษ คิวบา และแอฟริกาใต้ ยอมรับและลงนามในข้อตกลงทั้งข้อตกลง 3 ฝ่าย และข้อตกลง 2 ฝ่าย ได้สำเร็จในวันที่ 22 ธันวาคม ค.ศ. 1988 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ กรุงนิวยอร์ค ทั้งนี้ โดยใช้เวลาในการเจรจาถึง 8 เดือนเต็ม ดังนี้¹⁵

1. การประชุมที่กรุงลอนดอน (3-4 พฤษภาคม 1989) เป็นการประชุมลับ ไม่มีการเปิดเผยรายละเอียดของการเจรจาต่อรอง
2. การประชุมที่กรุงโคโร (24-26 มิถุนายน 1988) ไม่ปรากฏความคืบหน้าในด้านสาระของผลการประชุม นอกจากแถลงการณ์ร่วมที่ว่า การประชุมได้ดำเนินไปภายใต้บรรยากาศอันดี และมีความก้าวหน้าในการเจรจาหารือ
3. การประชุมที่นครนิวยอร์ค (11-13 กรกฎาคม 1988) ที่ประชุมสามารถบรรลุข้อตกลงเกี่ยวกับหลักการสำคัญ 14 ข้อ เพื่อสันติภาพในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ คือ ให้มีการปฏิบัติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงที่ 324 (1978) ซึ่งระบุให้แอฟริกาใต้ถอนออก

¹⁵ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, การเลือกตั้งในนามิเบีย: ภาวะทวีป, หน้า 16-20.

จากนามิเบีย และจัดให้มีการเลือกตั้งอย่างเสรี เพื่อนำไปสู่ระบอบการปกครอง โดยเสียงข้างมาก และการให้เอกราชแกื่อนามิเบีย ให้มีการถอนทหารคิวบา ทั้งหมดออกจากอังกโกลา ภายใต้การตรวจตราดูแลของคณะมนตรีความมั่นคง

4. การประชุมที่นครเจนีวา (2-5 สิงหาคม 1988) เน้น เกี่ยวกับการกำหนดเวลาของการเริ่มถอนทหารคิวบา และการให้เอกราชแกื่อนามิเบีย โดยที่ประชุมบรรลุข้อตกลงซึ่งมีสาระสำคัญคือ การหยุดยิงในอังกโกลา จะเริ่มตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 1988 แอฟริกาใต้จะเริ่มถอนทหารออกจากอังกโกลาภายในวันที่ 1 กันยายน 1988 และจะปฏิบัติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงที่ 435 (1978) โดยจะเริ่มตามขั้นตอนตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 1988 หากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันได้ก่อนวันที่ 1 กันยายน 1988 เกี่ยวกับกำหนดเวลาการถอนทหารคิวบา (อังกโกลาต้องการใช้เวลา 4 ปีขึ้นไปในการถอนทหารคิวบาทั้งหมด ขณะที่แอฟริกาใต้ต้องการให้ถอนทหารคิวบาออกไปให้หมดภายใน 7 เดือน)

5. การประชุมที่กรุงบราซซาวิล (24-26 สิงหาคม 7-9 กันยายน และ 26-29 กันยายน 1988) เป็นการเจรจาต่อรองเรื่อง กำหนดเวลารายละเอียดเกี่ยวกับการถอนทหารคิวบา เพื่อจะให้มีการปฏิบัติตาม ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง 435 (1978)

6. การประชุมที่นครนิวยอร์ก (7-9 ตุลาคม 1988) ยังไม่สามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกันเรื่องกำหนดเวลาการถอนทหารคิวบาได้ แต่อังกโกลา คิวบา และแอฟริกาใต้ ก็มีท่าทีที่ผ่อนปรนมากขึ้น โดยอังกโกลา-คิวบา ยอมผ่อนปรนข้อเสนอลงจากเดิมที่ต้องการใช้เวลาการถอนทหารจาก 4 ปี มาเป็นระยะเวลา 30 เดือน ส่วนแอฟริกาใต้ได้แสดงท่าทีที่จะยอมรับเวลา 24 เดือน แทน 7 เดือน

7. การประชุมที่นครเจนีวา (1-15 พฤศจิกายน 1988) ที่ประชุมตกลง เกี่ยวกับการกำหนดเวลาการถอนทหารคิวบาทั้งหมดออกจากอังกโกลา

โดยกำหนดให้ถอนภายใน 27 เดือน

8. การประชุมที่กรุงบราซซาวิล (29 พฤศจิกายน - 3 ธันวาคม 1988) มีปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับมาตรการตรวจสอบการถอนทหารคิวบา อย่างไรก็ตาม ในเวลาต่อมา ที่ประชุมสามารถตกลงกันได้ โดยให้สหประชาชาติเป็นผู้ดูแลตรวจสอบการถอนทหารคิวบาออกจากอังกโกลา

หลังจากการประชุมเจรจาหารือกันหลายรอบ ในที่สุด ทุกฝ่ายก็สามารถทำความตกลงกันได้ และมีการลงนามในข้อตกลงสันติภาพ ดังนี้

1. เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 1988 ผู้แทนอังกโกลา คิวบา และ แอฟริกาใต้ ได้ลงนามร่วมกันในพิธีสารบราซซาวิล (Protocol of Brazzaville) ณ กรุงบราซซาวิล ประเทศคองโก มีสาระสำคัญ คือ

1.1 ให้มีการถอนทหารคิวบาทั้งหมดออกจากอังกโกลาภายใน 27 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 1989 โดยให้มีการถอนทหารคิวบาจำนวน 3,000 คน ออกไปก่อน ตั้งแต่เดือนมกราคม 1989

1.2 ให้เริ่มปฏิบัติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงที่ 435 (1978) เกี่ยวกับแผนการให้เอกราชแก่อานามิเบีย ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 1989

1.3 ทั้ง 3 ฝ่าย จะพบกันอีกครั้งที่นครนิวยอร์ก เพื่อลงนามข้อตกลงสันติภาพ 3 ฝ่าย อย่างเป็นทางการ นอกจากนั้น คิวบาและอังกโกลา จะลงนามข้อตกลง 2 ฝ่าย เกี่ยวกับการถอนทหารคิวบาออกจากอังกโกลาด้วย โดยเลขาธิการสหประชาชาติ จะเป็นผู้จัดการเรื่องมาตรการดูแลและตรวจสอบการถอนทหารคิวบาจากอังกโกลา

1.4 ให้ตั้งคณะกรรมการร่วม เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลงสันติภาพ 3 ฝ่ายที่จะมีขึ้น

2. ในวันที่ 22 ธันวาคม 1989 ได้มีพิธีการลงนามข้อตกลงสันติภาพอย่างเป็นทางการ ณ นครนิวยอร์ก โดยมีนาย George Shultz รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ในฐานะประเทศผู้เจรจาไกล่เกลี่ยเป็น

ประธานในพิธี และมีเลขาธิการสหประชาชาติ รวมทั้งนาย Adamishin รัฐมนตรีช่วยว่าการต่างประเทศโซเวียตมาร่วมในพิธีการลงนามด้วย รัฐมนตรีต่างประเทศของอังกฤษ คิวบา และแอฟริกาใต้ ซึ่งได้แก่ นาย Afonso Van Dunem นาย Isidoro Malmierca Peoli และ นาย Roelof F. Botha ได้ลงนามในข้อตกลง 3 ฝ่าย จากนั้น รัฐมนตรีต่างประเทศคิวบา และอังกฤษ ได้ลงนามข้อตกลง 2 ฝ่าย ว่าด้วยการถอนทหารคิวบาออกจากอังกฤษอีกฉบับหนึ่ง

สาระสำคัญของข้อตกลงสันติภาพ 3 ฝ่าย มีดังนี้

- เริ่มปฏิบัติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงที่ 435 (1978) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 1989

- แอฟริกาใต้และอังกฤษ จะให้ความร่วมมือกับเลขาธิการสหประชาชาติ เพื่อให้นามิเบียได้รับเอกราช และมีการเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรม

- ทหารคิวบาในอังกฤษ จะเคลื่อนจากบริเวณพรมแดนอังกฤษ-นามิเบีย ไปทางเหนือของอังกฤษ โดยเริ่มต้นถอนทหารตามขั้นตอน และกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกัน ทั้งนี้จะมีกองกำลังตรวจสอบการถอนทหารออกจากอังกฤษแห่งสหประชาชาติ ซึ่งจะทำหน้าที่ดูแลตรวจสอบการถอนทหารให้เป็นไปตามข้อตกลง

ส่วนข้อตกลง 2 ฝ่าย ลงนามโดยประเทศคิวบา และ อังกฤษ มีสาระสำคัญๆ ดังนี้

1. การถอนทหารคิวบา 50,000 คน ออกจากประเทศอังกฤษ ภายใน 27 เดือน นับจากวันที่ 1 เมษายน 1989 จนถึงวันที่ 1 กรกฎาคม 1991 โดยแบ่งออกเป็นส่วนๆ ตามกำหนดเวลา ดังนี้

3,000 คน ภายในวันที่ 1 เมษายน 1989

25,000 คน (หรือ 50 %) ภายในวันที่ 1 พฤศจิกายน 1989

33,000 คน (หรือ 66 %) ภายในวันที่ 1 เมษายน 1990
 38,000 คน (หรือ 76 %) ภายในวันที่ 1 ตุลาคม 1990
 50,000 คน (หรือ 100 %) ภายในวันที่ 1 กรกฎาคม 1991

2. ประเทศอังกฤษและคิวบา สงวนไว้ซึ่งสิทธิ์ที่จะขยาย หรือ
 งดเว้นการดำเนินการข้างต้น ในกรณีที่มีการละเมิดข้อตกลง 3 ฝ่าย

อย่างไรก็ดี ในเวลาต่อมา คือ เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1990
 สภาผู้แทนราษฎรที่องค์การประชาชนแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ ครองเสียง
 ข้างมาก ก็ได้รับอำนาจให้จัดตั้งรัฐบาล ซึ่งเป็นรัฐบาลแรกของนามิเบียที่เป็น
 เอกราช

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพใน
 การดำเนินงานของสหประชาชาติ เพื่อปลดปล่อยนามิเบียให้ได้รับเอกราชนั้น
 ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประเศมหาอำนาจทุกประเทศเป็นสำคัญ